

Jakelussa mainituille

Asia: **VUOKSEN VESIENHOITOALUEEN JA KYMIJOEN–SUOMENLAHDEN
VESIENHOITOALUEEN OHJAUSRYHMIEN YHTEINEN KOKOUS.
PÖYTÄKIRJA**

VHA1 ja VHA2 ohjausryhmät, kokous 1/2013

Aika: Keskiviikko 10.4.2013 klo 12.00–15.10

Paikka: Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus, neuvotteluhuone Korpi

Läsnä:	Pekka Häkkinen, pj. Mauri Karonen Juho Kotanen, siht. Kari Lehtinen Pertti Manninen Antti Mäntykoski Taina Ihaksi Marketta Virta Harri Mäkelä Aarne Wahlgren Matti Sipponen	Etelä-Savon ELY-keskus Uudenmaan ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Keski-Suomen ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Uudenmaan ELY-keskus Kaakkois-Suomen ELY-keskus Uudenmaan ELY-keskus Hämeen ELY-keskus Pohjois-Karjalan ELY-keskus Keski-Suomen ELY-keskus
Poissa:	Leena Gunnar Harri Kallio Jorma Tiitinen Eija Lehtonen Jari Mutanen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus Hämeen ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Uudenmaan ELY-keskus Pohjois-Savon ELY-keskus

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja järjestäytyminen

Ylijohtaja Pekka Häkkinen avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi. Kokouksen sihteerinä toimii Juho Kotanen.

2. Ohjausryhmien edellisen kokouksen pöytäkirjan 20.11.2012 hyväksyminen

Hyväksyttiin Vuoksen ja Kymijoen - Suomenlahden vesienhoitoalueiden ohjausryhmien kokouksen 20.11.2012 pöytäkirja pienin tarkistuksin.

3. Toiminta ja aikataulut vuonna 2013

Pertti Manninen esitteli vesienhoidon aikataulun v. 2013. Alkuvuonna on käsitelty kuulemispalautetta. Pinta- ja pohjavesien luokitus tehdään kevään aikana. Todettiin luokituksen viivästyvän ja määräajaksi on asetettu 31.5.2013. Tämän vuoden töihin kuuluu myös mm. ihmistoiminnan vaikutusten arviointi, joka on myöhässä työkalujen keskeneräisyyden takia.

Toimenpideohjelmien päivitystä tehdään syyspuolella 2013. Seurantaohjelmien päivitys on siirretty syksylle luokituskiireiden takia. Vuonna 2014 päivitetään toimenpideohjelmiä ja vesienhoitosuunnitelmia. Kuuleminen asiakirjoista alkaa 10/2014 kestäen puolen vuoden ajan.

Todettiin, että työvaiheet menevät tietystä järjestyksessä ja niitä kaikkia tarvitaan. Ennen kuin toimenpideohjelmiä tarkistetaan, täytyy olla tieto vesimuodostuman luokasta sekä ihmistoiminnan paineista. Myös tarvittavat ohjeistukset toimenpideohjelmien suunnittelusta täytyy olla hyvissä ajoin valmiina. Tarvittavat oppaat valmistuvat pitkälti kesän aikana, joten joitain töitä voi mahdollisesti ajoittaa jo kesälle.

Mauri Karonen esitteli merenhoidon ajankohtaisia asioita. Alustava arvio meren tilasta valmistui talvella 2012. Merenhoidon 1. kuuleminen pidettiin keväällä 2012. Merenhoitosuunnitelman 1. osa meni valtioneuvoston hyväksyttäväksi lokakuussa 2012. Merenhoidon toimenpideohjelman laatiminen on käynnistymässä. Tätä koskeva työryhmä on perustettu 19.3.2013.

Merenhoidosta laaditaan yksi toimenpideohjelma, jossa on sekä sektori- että aluekohtaisia tarkasteluja. Toimenpiteet laaditaan toiminnallisten tavoitteiden kautta: ravinnekuormituksen vähentäminen, haitallisten aineiden ja niiden aiheuttamien haittojen vähentäminen, lajien ja ekosysteemien suojelu, merenkulun turvallisuuden parantaminen, merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja merellisen aluesuunnittelun hyödyntäminen. YM vastaa TPO:n valmisteluista ja tarvittavasta yhteistyöstä. YM ja SYKE valmistelevat avomerialueita koskevat toimet. ELYt vastaavat merenhoidon toimenpideohjelman alueellisesta valmistelusta ja VARELY yhteen sovittaa ja kokoaa ohjelman. Merenhoidon asiantuntijaryhmä tukee toimenpideohjelman valmistelutyötä. HELCOMin Baltic Sea Action Plan (10/2013) huomioidaan suunnittelussa. Toimenpideohjelmasta tulee luonnos keväällä 2014. Sitä käsitellään ELYjen YTR:issä ja VHA-ohjausryhmissä.

Suunnitteluprosessi ja eri työvaiheiden aikataulut on sovitettu yhteen vesienhoidon kanssa. Merenhoidossa otetaan huomioon tiedonhallinnan tarpeet. Yhteensovitusta vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan kanssa tehdään 2013-2014. Merenhoitoa koskevat asiakirjat ovat samaan aikaan kuultavana kuin vesienhoidon asiakirjat.

Todettiin, että merenhoitoon sisältyy myös rantaluonto sekä kalat ja kalastus. Aihepiiri on siten erittäin laaja. Lähestymistapa on pitkälti ekosysteemilähtö-

nen, mikä poikkeaa vesienhoidon suunnittelusta. Metsähallitus hallinnoi yleisiä vesialueita ja laatii niiden suojeleohjelmia ja vastaa osaltaan seurantoja, joten Metsähallituksella on suuri rooli merialueiden luontoasioissa. Kansainvälisestä yhteistyöstä vastaa YM ja muut ministeriöt. Yhteistyö tapahtunee pääosin Helcomin ja virallisen rajavesiyhteistyön kautta.

4. Vesienhoidon kuuleminen 2012

Pertti Manninen ja Mauri Karonen esittelivät kuulemisen tilannekatsauksen VHA1:llä. Lausuntoja saatiin 105 kpl ja muuta kuulemispalautetta 49 kpl. VHA2:lla saatiin yhteensä 210 palautetta. Palautetta saatiin siten suhteellisen runsaasti ennakko-odotuksiin nähden.

VHA1:n palauteyhteenveto:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=27345&lan=fi>

VHA2:n palauteyhteenveto:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=27305&lan=fi>

VHA1-2 -palautteessa nousi esiin mm., että asiakirjat käsittelevät alueella vaadittavia tulevaisuuden vesienhoidollisia toimia laaja-alaisesti ja monipuolisesti. Esitettyjä keskeisiä kysymyksiä pidettiin kokonaisuutena hyvin valittuina, mutta myös täydennystarpeita esitettiin. Vesienhoitosuunnitelmien tavoitteet ovat hyvät, mutta suunnittelujärjestelmä on liian raskas ja vaikeaselkoinen. Aikatauluja vesien tilan saavuttamiselle pidettiin liian tiukkoina. Toisella kaudella pitää päästä asioissa eteenpäin ja toteuttaa konkreettisempia toimenpiteitä vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseksi. Tiedottamista haluttiin lisäävän nykyisestä ja sen tulisi olla kansantajuista. Virkamiesten tulisi myös jalkautua mm. alueellisiin tapahtumiin. Karttapohjaisia, vuorovaikutteisia osallistumismenetelmiä toivottiin sidosryhmäyhteistyön osalta.

Tiedon puutetta vesistä pidetään edelleen ongelmana. Moni palautteenantaja toivoi pienten vesien tarkastelua lisääväksi edelleen. Lisää panostusta tarvitaan vesimuodostumien ekologisen tilan määrittämiseksi ja seuraamiseksi. Kuormitusarvioita tulee edelleen tarkentaa ja luotettavuutta parantaa. Vaikutusten arviointi ja kustannustehokkuus tulisi nostaa 2. kaudella paremmalle tasolle aiempaan nähden.

Rahoitusasiat ja käytettävissä olevat resurssit ja niiden niukkuus nousivat hyvin esille. Palautteen mukaan julkisella hallinnolla on päävastuu toimenpiteiden edistämässä, toteuttamisessa, sen ohjaamisessa ja seurannassa. Julkisen hallinnon säästötoimenpiteet ovat ristiriidassa lisääntyvien vesienhoitotoimien kanssa. EU:n rahoituslähteiden byrokraattisuus ja lyhytjänteisyys eivät takaa vesienhoitotoimien jatkuvuutta.

Esiteltiin mm. webropol-kyselyn tuloksia keskeisten kysymysten merkittävyydestä. Palautteen perusteella esitetyt keskeiset kysymykset näyttäisivät olevan hyvin valittuja.

Kuulemispalaute toimitetaan vesienhoitotyöhön osallistuvien ELY-keskuksen asiantuntijoiden ja yhteistyöryhmien jäsenten käyttöön. Palaute otetaan huomioon tarkistettaessa vesienhoitosuunnitelmia ja toimenpideohjelmaa. ELY-keskukset käsittelevät aluettaan koskevan palautteen yhteistyöryhmässä. Valtakunnalliset linjaukset erityisiin palautteissa esille tulleisiin kysymyksiin on esitetty toimenpideohjelman tarkistusta koskevissa ohjeissa toimialoittain ja horisontaalisten kysymysten osalta. Nämä ohjeet julkaistaan verkossa kevään 2013 aikana osoitteessa www.ymparisto.fi/vesienhoito.

Keskusteltiin saadusta palautteesta. Monet lausunnoista olivat hyviä ja huomattiin, että niiden laatimiseen oli paneuduttu. Toisella kaudella erityisesti turvetuotanto on noussut merkittäväksi sektoriksi 1. kauden nähden. Myös pohjavesien turvaaminen oli koettu tärkeäksi, mikä nähtiin luonnollisena pohjavesiin liittyviin riskien haasteisiin nähden. Alueellisesti tärkeäksi seikaksi erityisesti Uudellamaalla nousi myös mm. vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa. Metsätalouden osalta palautetta tuli ehkä yllättävänkin vähän.

Todettiin, että 1. kauden vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat ovat vaikuttaneet mm. ympäristölupien myöntämiseen tai eväämiseen. Näin ollen on todistettu, että niillä on aidosti vaikuttavuutta. Todettiin, että KASELYssä oli 1. kaudella tehty eräänlainen vesiensuojelun painopistealuekartta metsätaloutta ja turvetuotantoa ajatellen. Todettiin, että monin paikoin ympäristöluvanvaraisen toiminnan osalta ei ollut juurikaan suunniteltuja toimenpiteitä 1. kaudella. Jonkin verran on ilmennyt tarvetta 2. kaudelle toimenpiteiden kustannustehokkaassa suuntaamisessa erityisesti turvetuotannon vesiensuojeluun.

5. Luokittelun tilannekatsaus sekä seurantaohjelma, pinta- ja pohjavedet

Pertti Manninen esitteli luokittelun tilannekatsauksen. Aikataulu on viivästynyt useista eri syistä johtuen. Viivästyksiä ovat olleet laskentatekniset ja muuttujakohtaiset ongelmat. Vuosien 2011-2012 biologisia tuloksia on edelleen konsultteilla. SYKEstä ei ole saatu kaikkia linjauksia tärkeisiin asioihin. Luokittelussa käytettävä tieto on varsin hajanaista (esim. velvoitetarkkailut). Myös seuranta- paikkojen linkitykset VEMUssa on ollut työläitä. Niitä tarvitaan, ennen kuin edes varsinaista luokittelua pystytään tekemään. Todettiin myös, että kemiallinen luokittelu on viivästynyt. Mallinnuksen käyttömahdollisuuksia luokittelussa ei ole vielä sovittu tarkemmin. Keskeisiä luokitteluongelmia on käsitelty mm. luokittelupalavereissa (viimeisin 9.4.). Luokittelu valmistuu toukokuun 2013 loppuun. Luokittelun tiedotus on mahdollisesti viikolla 24.

Esitettiin arvio luokittelun valmistelusta ELYittäin. Todettiin, että aikataulu on edelleen erittäin tiukka ja kaikissa ELYissä ei ole varmuutta saadaanko pinta- ja pohjavesien luokitusta tehtyä määräaikaan mennessä. Heikoin tilanne on POKELYssä, jossa pintavesien luokittelija siirtyi eläkkeelle ja varahenkilöä ei ole tilalle. POKELYssä pidettiin varmana, että vaikka luokittelua tehdään koko ajan, sitä ei tulla saamaan toukokuun loppuun mennessä valmiiksi. Myös seurantaohjelman laatiminen tulee olemaan erittäin haasteellinen. Mikäli virkaan saadaan täyttölupa, se tapahtunee ilmeisesti vasta heinäkuussa. Todettiin li-

säksi, että vaikka täyttölupa saataisiin vaikka heti, olisi kenellä tahansa ulkopuolisella suuria vaikeuksia saada luokittelu valmiiksi aikataulussa.

Pohdittiin vesienhoitoalueen yhteistyötä yksittäisen ELYn auttamiseksi. Todettiin, että syventävää osaamista vaativa luokittelutyö ei todennäköisesti onnistu VHA-tasolta käsin. Myös pintavesiryhmän jäsenten osallistumismahdollisuudet voivat olla hyvin rajalliset. Todettiin, että 29.-30.5. pidetään valtakunnallinen tilaisuus, jossa YM, SYKE ja ELYt käyvät läpi luokittelua ja pohtivat julkistamiseen liittyviä asioita. Tilaisuudessa tulisi miettiä esitetäänkö julkistamisen yhteydessä luokittamattomia harmaita vesiä vai siirretäänkö julkistamista. Todettiin, että luokittelu ei ole julkistamisessa lopullinen, vaan vasta kuulemisessa syksyllä 2014, jonka jälkeenkin luokitteluun voi vielä tulla pieniä muutoksia palautteen perusteella.

Luokittelulla on suuri uutisarvo, koska se kiinnostaa kansalaisia ja se on pohjana mm. toimenpiteiden suunnittelulle. Pinta- ja pohjavedet tiedotetaan samaan aikaan. Voisi olla kuitenkin hyvä, että ne tiedotettaisiin eri päivinä, koska monesti pohjavedet jäävät pintavesien varjoon. Toisaalta pohjavesiryhmän kokouksessa oli todettu, että yksinään pohjavedet eivät välttämättä pääse tarvittavaan julkisuuteen. Ohjausryhmä kehotti kuitenkin vielä miettimään asia 29.-30.5. tilaisuudessa.

Keskusteltiin siitä kuinka varmalla pohjalla luokittelut ovat. Todettiin, että luokittelun taso tulee määritellä pintavesille. Siitä käy ilmi lähtöaineiston laajuus. Monessa vesimuodostumassa käytetään asiantuntija-arviota, koska eri laatu tekijät ja muuttajat voivat näyttää hyvinkin erilaisia tuloksia. VEMU2:een tulee myös merkintä, millä perusteella vesimuodostuman luokitus muuttuu; tila on oikeasti parantunut vai luokittelujärjestelmä on muuttunut. Esimerkiksi ESA-ELYssä alustavasti yli puolet muuntuneista luokituksista on perusteltavissa luokitusteknisistä muutoksista.

Seurantaohjelmien tulee olla tarkistettuina 2013 loppuun mennessä ja sitä tehdään luokituksen valmistumisen jälkeen. Merenhoidon seurantaohjelmasta järjestetään jopa ylimääräinen kuuleminen keväällä 2014. Pohjavesiseurantaohjelmaa on jo hieman valmisteltu.

Keskusteltiin yleisesti luokittelun ja seurannan resursseista. Henkilöresurssit ovat olleet jo pidemmän ajan niin tiukat, että monessakaan ELYssä ei ole varamiesjärjestelmää. Joillakin ELYillä ei ole omia näyttöentottajia, vaan toinen ELY on hoitanut seurannat virkatyönä tai palvelut on ostettu. Eteläisessä Suomessa velvoitetarkkailuista osa on lakkaamassa ja niiden jättämä aukko seurantatiedon tuottamisessa voi olla vaikeaa paikata.

Todettiin, että jatkossakaan henkilöresursseihin ei ole tulossa helpotusta, vaan tulee varautua niiden edelleen vähenemiseen. Samaan aikaan seurantatiedolla on jopa lisäämisen tarvetta. Näin ollen pidemmällä tähtäimellä tulee keksiä uusi tapa tehdä seurantaohjelmia ja keventää resursseja. Tällaista pyritään selvittämään mm. Monitor 2020-hankkeessa. Mallinnus voi olla yksi tulevaisuuden työkalu, mutta myös se vaatii tuekseen paljon havaintoja. Pohdittiin vaihtoehtona mm. sitä, että keskitytäänkö jatkossa esim. vesienhoidon kannal-

ta tärkeisiin kohteisiin tai sinne mistä ei ole aineistoja saatavilla ja lopetetaan seurannat paikoista, joista on pitkät aikasarjat.

Kaukokartoitukseen on pakko panostaa jatkossa, mutta sekin toimii paremmin suuremmissa vesistöissä. Lisäksi on riskinä se, että se antaa virheellisen kuvan alueilla, joilta ei ole seuranta-aineistoa. Biologinen seuranta on hyvin vaikeaa kaukokartoitusmenetelmillä (mahd. korkeintaan sinilevät, a-klorofylli jne.).

Todettiin kehitysehdotuksena, että paikalliset tulisi pystyä ottamaan mukaan seurannan kustannuksiin, koska tieto palvelee heitä (esim. mökinomistajat). Lisäksi pohdittiin, miksi esim. maatalouden toiminnanharjoittajat eivät tällä hetkellä maksa seurannoista, vaikka eteläisessä Suomessa suurin osa ulkoisesta kuormituksesta tulee sieltä. Esimerkiksi KASELYssä oli laskettu, että muutama kymmenen euroa per maanviljelijä olisi riittävä summa. Maataloudessa vain eläinsuojat ovat ympäristölupavelvollisia ja velvoitetarkkailua vesistöjen suhteen ei juuri ole. Laajempi seuranta voitaisiin osittain rahoittaa maatalouden ympäristötukiudistuksen yhteydessä mikäli rahoituksesta otettaisiin päältä siivu.

Pohjavesien luokituksesta todettiin luokituksen prosessi. Käytiin läpi määrällisen ja kemiallisen tilan tärkeimmät työvaiheet. Todettiin, että pelkän laatu normin ylityksen perusteella ei pohjavesimuodostumaa voida luokitella huonoon tilaan. Ensimmäisen kauden selvityskohteista merkittävä osa kääntyy selvitysten pohjalta riskialueiksi 2. kaudella. Riskialueiden kasvuun vaikuttaa tiedon lisääntyminen.

6. Toimenpiteiden suunnittelun käynnistäminen

Mauri Karonen esitteli valtakunnallisia vesienhoidon ryhmiä: vesienhoidon suunnittelun valtakunnallinen koordinaatioryhmä, vesienhoidon suunnittelun seurantaryhmä, VHS-tietoryhmä ja merenhoidon toimenpideohjelmatyöryhmä. Esiteltiin vesienhoidon TPO-ohjeistuksen ryhmät, jotka laativat sektoriraportit sekä mainittiin myös horisontaaliset asiat. Raportteja kootaan parhaillaan ja ne julkaistaan YM:n kirjeellä kesään mennessä ELYjen käyttöön sekä internetissä. Todettiin, että 17.18.9.2013 pidetään koulutuspäivä asiasta (siirretty toukokuulta).

Esiteltiin vesienhoidon toimenpideohjelmien tarkistaminen 2016-2021 – opasrunkoluonnosta. Se sisältää keskeiset linkit eri työvaiheisiin. Esiteltiin esimerkkinä vesistöjen kunnostus, säännöstely ja rakentaminen –sektorin suunnitteluohjeistusta. On päätetty, että valtakunnalliset ryhmät eivät ohjeista TPO:n sisältörunkoa, vaan ELYt voivat tehdä haluamansa rakenteen. Ohjaus koskee siten enemmän vesienhoitosuunnitelmia. Työryhmä on asetettu vesienhoitosuunnitelman tarkistamiselle ja valtakunnallisen yhdenmukaisen mallin laatimiselle.

Käytiin läpi vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluprosessikaaviota. Lähtötilanne on muuttunut 1. kaudesta, koska toimenpidevalikoimaan tulee muutoksia ja 2. kaudella on käytössä direktiivin mukaiset toimenpidekategoriat. Li-

säksi SOVA-tarkasteluun on tulossa muutoksia. Aikataulun pidennyksenä voidaan asettaa ympäristötavoitteet vuodelle 2027.

Pohdittiin sitä, että kohta ”Esitetään toimenpiteet ja vaihtoehtoiset toimenpideyhdistelmät sekä arvioidaan saavutetaanko niillä ympäristötavoitteet vuoteen 2021 mennessä” voi laajimmillaan olla todella työläs. Jokaisesta vesimuodostumasta ei voida laatia kustannustehokkuustaulukkoa.

Todettiin, että sektoritiimien ohjeistus on varsin kattavaa ja oppaat ovat paksuja ja osin vaikeahkoja. Sektorikohtainen ohjeistus on kuitenkin riittävän ajoissa laadittuna, mitä pidettiin hyvänä asiana. ELYissä toimenpideohjelmiä tekee kuitenkin paikoitellen vain yksi henkilö. Viime suunnittelukaudella kukin aluekeskus sai lisäresursseja. Tällaiseen olisi näillä näkymin tarvetta tällekin suunnittelukaudelle. Työnjako ja kokonaisresurssitarve VHA/ELY-tasolla tulisi tätä varten selvittää (matriisi tms.). Tämä auttaisi myös siinä, mitkä työt olisi parasta tehdä keskitetysti ja mihin erityisesti ELYjen tulee panostaa. Sovittiin, että viestiä viedään hankeryhmään ja asiaa mietitään yleisissä periaatteissa TPO-suunnittelussa. Lähtöolettamuksena on ollut, että sama henkilöstö tekee suunnittelua 2. kaudellakin mutta realistisesti tulee olettaa, että väkeä tulee olemaan aiempaa vähemmän mutta tehtävää yhtä paljon kuin 1. suunnittelukaudella. Todettiin, että vesienhoito on ELYjen Y-vastuualueiden tärkeimpiä tehtäviä. Näin ollen sen tulisi saada asianmukaiset resurssit, minkä tulisi heijastua mm. virkojen täyttölupiin.

Jatkossa erityisesti tietojärjestelmien kehittäminen ja sen ohjeistus (mm. käyttöottoaikataulu, järjestelmien testaus ennen julkaisua) vaatii työtä. Samoin olisi kustannustehokasta, että TPO-työtä varten esim. GIS-analyysit tehtäisiin SYKEN toimesta valtakunnallisesti. Samalla myös yhdenmukaisuuden vaatimukset toteutuisivat paremmin. VEMU2:n ja POVETin raporttitoimintojen tekeminen tukee myös kustannustehokasta ajattelua (ks. kohta 7).

Sähköisen kuulemisen ja osallistumisen menetelmät (ota kantaa, harava jne.) ja niiden käyttökelpoisuus vaativat vielä täsmennystä. Interaktiivinen osallistuminen suunnitteluun on erittäin suuri haaste. Itse suunnitelmista ja ohjelmista jouduttaneen ottamaan pieni painos kuulemismenettelyjen takia. KeKyy-kuulemisessa 2012 pystyttiin jo käyttämään sähköisiä lausuntopyyntöjä. Sähköinen toimintamallityö on ELYissä käynnissä, mutta vesienhoito ei kuulu em. piiriin. Pohdittiin, että kuinka paljon pystytään jatkossa hyödyntämään sähköisesti esim. suunnitteluprosessia verkossa. Myös vesienhoito vaatii oman miettimisensä tämän osalta. Sähköistämistä tehdään merkittävimmistä prosesseista. Käytiin läpi ELYjen tehtäviä, joille oli kirjattu eniten työaika. Vesienhoidon alle ei kirjata sektorikohtaisia vesiensuojeluasioita, vaan lähinnä koordinointi kirjataan ko. numerolle. Vesien tilan seuranta joka tapauksessa vaatii paljon työaika.

ELYjen sähköistäminen vaatii lomakauden jälkeen keskustelun hallinnonaloitain keskustelun kiireellisimmistä asioista, jotka sähköistetään. YM:n ja ELYjen Y-vastuualueiden täytyy nimetä ensisijaisesti sähköistettävät prosessit. Vesienhoidon suunnittelu voitaisiin tehdä uudella tavalla. Työkalut tähän ovat jo

pitkälti olemassa. Pohjalla täytyy olla substanssihenkilöiden miettimä prosessi. Työ täytyisi tehdä myös YMn, SYKEN ja ELYjen tietohallinnon yhteistyötä.

Todettiin, että vesienhoidon ohjelmien valmistelussa 2. kaudelle on jouduttu menemään nykyisten menetelmien mukaan tiedostaen, että sähköisiä menetelmiä tarvitaan ainakin VHS:n kuulemisessa. Ei ole vielä tiedossa mitä sähköisiä kuulemis- ym. menetelmiä on tulossa ELYjen käyttöön.

7. Tietojärjestelmien kehittäminen sekä resurssit

Juho Kotanen esitteli VHS- tietoryhmän tilannetta sekä tietojärjestelmien (VEMU ja POVET) kehittämistä. Rahoitusta VHS-tietoryhmälle ei myönnetty lainkaan. Rahoituksen järjestymisestä neuvotellaan edelleen ja tällä hetkellä on toiveita, että jonkinlainen rahoitus saadaan. Sovelluskehittäjien henkilöresurssit ovat joka tapauksessa osittain pois VHS-tiedon käytöstä. VEMUn ja POVETin ylläpitoa voidaan tehdä jonkin verran, mutta uusien töiden toteuttaminen vaikeutui. Näin ollen töitä on priorisoitu ja v. 2013 keskitytään niistä tärkeimpiin.

Tähän mennessä on tehty VEMU2:n ja POVETin luokitteluosioita. Todettiin, että mm. VEMUn puolella on jouduttu tekemään paljon muutoksia johtuen luokittelujärjestelmän muutoksista. Myös korjaamista on ollut paljon tuotantoon laittamisen jälkeen. Äskettäin saatiin valmiiksi myös VEMUGIS2-kartat mm. pintavesien luokittelutilanteen seurantaan ArcGIS:ssä. Kartat toimivat hallinnon sis. käyttäjille. Jatkoa varten tarvitaan viim. luokittelun julkistamista varten internet-kartat. On päätetty, että ymp.hallinnon karttapalvelun viivästymisestä johtuen tehdään kevyempi versio julkaistaville kartoille. Lisäksi lähiaikoina laaditaan ns. sharepoint-raportointi, jossa vesimuodostumakohtaisia tietoja saadaan suoraan tietokannasta erilaisiin raportteihin, joita on helppo käsitellä Excelissä. Merkittävien paineiden tunnistustyökaluun ei ole vähäisistä resursseista johtuen tulossa suurempia muutoksia 2. kaudelle. Todettiin, että toimenpiteiden talentamistyökalu 2. kaudelle vaatii suuremman remontin ja sitä ei saada tehdä ilman resursseja. Merenhoidon tietojenhallinnan yhdistäminen vesienhoitoon tulee myös aloittaa v. 2013 puolella. Em. projekti sai oman rahoituksen.

Asiasta käytiin keskustelua. Todettiin, että vesienhoidon tietojärjestelmätilanne (VEMU2, POVET) on kriisiytynyt. Asia pitää saada kuntoon, koska se vaikuttaa kaikkeen jatkotyöhön. Pahimmillaan esim. luokittelussa suuri osa työajasta menee turhaan odotteluun, kun järjestelmät eivät toimi.

Todettiin keskitettyjen työkalujen kehittämisen tärkeys ja kustannustehokkuus. Esimerkiksi luokittelun osalta piti alun perin saada keskitettyjä työkaluja, mutta niitä on nyt käytössä lähinnä fys-kem. osalta. ELYissä on tilattu konsulteilta biologisten muuttujien laskentaa. Seurantapuolella on vastaavia tarpeita keskitettyjen, työaikaa säästävien työkalujen kehittämiseen (seurannan toteuma ja tulevan seurannan suunnittelu).

Kantavana ajatuksena todettiin, että kyseiset tietojärjestelmät eivät ole projektiluonteisia, vaan pysyviä järjestelmiä, joten rahoitus pitäisi olla sen mukaisesti pysyväisluonteista. Sovittiin, että viedään viestiä eteenpäin YM:lle asiasta. Sovittiin myös, että asiaa käydään läpi parin viikon päästä pidettävässä ELY:n Y-johdajien ja YM:n kokouksessa. Kokouksessa esitetään huoli siitä, että vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien tekeminen vaarantuu tietojärjestelmäpuutteiden vuoksi. Näin ollen myös direktiivin mukaisissa aikatauluissa pysyminen vaarantuu.

Todettiin, että tämänkaltaisten asioiden esiintuonti kuuluu perustettavalle ELY-keskusten ohjausyksikölle. Jatkokeskusteluja varten sovittiin laadittavaksi yksinkertainen kaavio siitä, mihin asioihin vesienhoidossa tietojen hallinta vaikuttaa sekä vesienhoidon tulevan kauden prosessit, jotta saadaan asiasta kokonaiskuva (vesienhoidon prosessin kuvaus ja keskeisimmät tietojärjestelmät).

8. Tiedotus v. 2013

Mauri Karonen esitteli tiedotussuunnitelmaa vesienhoidon, merenhoidon sekä tulvariskien hallinnan tärkeimpien aiheiden osalta v. 2013. Keväällä pidetään tulvariskien hallinnan SOVA-kuuleminen. Uudesta luokittelusta pidetään tiedotus kesäkuussa. Samassa yhteydessä kerrotaan toimenpideohjelmien päivittämisestä. Loppuvuonna 2013 avataan tulvakarttapalvelu. Tulvavaara- ja tulvariskikartat merkittäville tulvariskialueille valmistuvat 22.12.2013.

Todettiin, että valtakunnallinen vesienhoidon viestintätiimi (SYKE:n, YM:n ja ELYjen edustajia) koordinoi työtä ja mieltii keskeiset tiedotettavat asiat.

VHA1-2-ohjausryhmät pitivät tiedotussuunnitelmaa hyvänä.

9. Muut asiat

Todettiin, että Antti Mäntykoski osallistuu pienviesien ennallistamistyöryhmän (15.3.2013-15.6.2014) sekä merenhoidon toimenpiteiden valmistelutyöryhmän (1.2.2013-30.6.2016) toimintaan.

Hämeen ELYn Y-johdaja siirtyy 1.5. lähtien muihin tehtäviin. VHA2:n puheenjohtajan nimissä pyydetään Ympäristöministeriötä nimeämään uusi edustaja ohjausryhmään.

10. Ohjausryhmän evästyksen vesienhoitoalueille

Ohjausryhmä toivotti jaksamista ELY:lle. Kannustettiin tarkastelemaan kriittisesti VHS-prosessia priorisoiden työvaiheita ja niihin suunnattavia panoksia sekä myös löytämään uusia mahdollisuuksia henkilöresurssien nykyistä tehokkaampaan käyttöön.

11. Ohjausryhmien seuraavat kokoukset ja kokouksissa käsiteltävät

Seuraava kokous pidetään 16.10.2013 klo 12.00 Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Pekka Häkkinen
Kokouksen puheenjohtaja

Juho Kotanen
Kokouksen sihteeri

Jakelu:	Pekka Häkkinen	Etelä-Savon ELY
	Leena Gunnar	Kaakkois-Suomen ELY
	Aarne Wahlgren	Pohjois-Karjalan ELY
	Jari Mutanen	Pohjois-Savon ELY
	Jorma Tiitinen	Etelä-Savon ELY
	Marketta Virta	Uudenmaan ELY
	Harri Kallio	Hämeen ELY
	Kari Lehtinen	Keski-Suomen ELY
	Matti Sipponen	Keski-Suomen ELY
	Eija Lehtonen	Uudenmaan ELY
	Marjukka Kilpeläinen	Etelä-Savon ELY
	Visa Niittyniemi	Kaakkois-Suomen ELY
	Paula Mononen	Pohjois-Karjalan ELY
	Veli-Matti Vallinkoski	Pohjois-Savon ELY
	Timo Turunen	Pohjois-Karjalan ELY
	Harri Mäkelä	Hämeen ELY
	Ansa Selänne	Keski-Suomen ELY
	Markku Marttinen	Uudenmaan ELY
	Pertti Manninen	Etelä-Savon ELY
	Juho Kotanen	Etelä-Savon ELY
	Mauri Karonen	Uudenmaan ELY
	Antti Mäntykoski	Uudenmaan ELY
	Pekka Sojakka	Etelä-Savon ELY
	Esko Nylander	Uudenmaan ELY
	Anne Petäjä-Ronkainen	Etelä-Savon ELY
Tiedoksi:	VHA1-VHA2 -koordinointiryhmät	
	Hämeen ELY, kalatalouspäällikkö Jukka Muhonen	
	Kaakkois-Suomen ELY, kalatalouspäällikkö Tuomas Oikari	
	Pohjois-Savon ELY, kalatalouspäällikkö Timo Takkunen	
	Pohjois-Karjalan ELY, Kalatalouspäällikkö Veli-Matti Kaijomaa	